

ՀԱՅԱՏԱԿՆԻ

ԿՐԱԳԻՐ

Հրատարակում է տվե՞ր շաբաթը
նորդարձութեան զինն է 7 օր:

Լրտրդիւս միջոցով որեկեղէ յայտարար տիմին տողդըլ տալ ցան-
կաջողը պէտք է 10 միլիոն տասնելի հաւար վճարէ 1 հոյակէ:
Ցախարարտու թին ընդմիտու է և տար լիդաներով:

Հրատարակվում է ամեն շաբաթ օր մի թվերթ: Տարեկան բաժնու
նորոգադրույթն է 7 Դ: Կտորագրվել կարելի է խմբագրատան
(Խաթախեռնցի տանը) և Համ. Կնճիկաճանցի խանութ

[illegible]

Քիմիկոս 21-ին Ապրիլի.

[illegible]

երկայեւն վարդապետի, այսօր անդու թ
վաղը որդեմեծաւոր և զԹոտ, այսօր զդ
զէշապէ և վաղը հովեւ արժուն, լոյս
եկեղեյեւն նոյնն է, որովհետեւ նորա կաղ
ծողը լոյ եկեղեցեականները չեն, այլ ն
անկախ է ինքն իրան իւր ժողովապոյ, և
ունի իւր միակ անսփոփոխ զլուսը, որ ն
րա պահպանողն է, նորա հովեւն է:

Եւ այսէն չայլ եկեղեցին իւր ժողովը
գահաւանութեամբ այնպիսի ապեկցու թ
և նշանակութիւն ունի հայ ազգի համա
որ սա նորա ամեն գրութեան սրտանց մաս
նակից է. լինում որեւիցէ արտաքին ան
բարեկարգութիւն նորա մէջ խորին ցա
ն է պատմաւորում նրան և ընդհատուած
մի որեւիցէ լուր նորա վերջութեան մի
տեղի ունենալու բարեկարգութեան մե
ութեանութիւնն է պատմաւորում:

Այսպես Մեկուրե-Յեղորդ Տառնարուս
հրատարակած լուրը նորին ճիհ հախառու
թիւան բարի գիտութիւնս մարմն թի
հմուտ հաշուարհայճեա օր բարի հաճութիւն
կ'ըմբռնայ սուր Եփեսոսի եկեմանք ձեռն
Տաղիւր պահելի ի թաքստութիւն տարի հար
տարակիւ անդ ՚ի լուր ազգին, այս լուրը
առում էր, որ հայում է ղեկդի եկեղեցում
բարեկարգութիւնը ու ազգի գեպի տա իւ
ռանկի շարժանիքը, մեծ տաղարան թիւն
է դորձ թիւան հայ Տառնարուս թիւն
գիրքը, իմարտութիւնս ամեն տեղ ղեկը հա
տած նախնիքը մահաւանդ Բաղդաճիւ Ծա

Ճակատը արդարեղ են մեր առածնեքիս և ցոյ
են տալիս հայ ժողովուրդնան համակրո
թիւն դէպի եկեղեցին և նորա հետաքրք
րքով թիւնն նորա հանդամանաց տեղեկանա
լուն և յարեալուն:

Ուստի և ասարկելոյ Հիւր որ նորին Օ
ճաւիխն ղ շհատաւաւ Հայրգոսեւը, ո
միշտ յիմաւմ է խը մոտց մկ աղղի
և եկեղեցւոն օգտաւաւ դիւատարութիւն
ներ, շնորհիւ իրագործելով այդ խորհ
դաւոր և բարի ցանկութիւնը փառաբան
կանէ աղղի ուղարկութիւնն և նորա մե
նաշնութեան չափը կըրպանէ ղէպէն ղ
ազգոգութ խը զխառնութիւնները, ցո
ցանկով, որ խը մկէ իմաներ աղղինն
և ինքը սորա և եկեղեցւո թարգրութեան
ու թարգրաբովութեան համար
ընտրած և նոցա զհշը Այս է իսկա
կան շնորհաբուրը մի օժտւալ Հայրա
պոկոն իննաց, Հայրանոցն որ խը մկ
թաւմը, ճանք և միեկնոյն ժամանակ քա
ղղը պարտք է թովանդակում:

Հասարակական գործոց մէջ կարճեալ
զանազանութիւնը միտա չուի, որովհետեւ
սոցա միասնից հանդիպելով գործը իր
դարպիւնեւածիւր ուղիղ ընթացք կտանալ
իսկ մերմէջ շատ տեղ բոլորովին խռանաւ
են կարճեալ զանազանութիւնը տնտեսախ
կքելով հետ, որով փոխանակ գործի յա
ռաջագոյնութեան նորա խոնդաբարձիւ
առաջանում: Այստեղ կտանկցուի թիւնն
են կարճելու մ, որմբ գործը մեռանալով

որիշները կրթելին են ճառասլում, անձնա-
կան անպատուութիւններ ծնուցանում,
մարդոց սրտերը բոլորովին թափափում
անընդունակ անում միասին գործելու,
ամեն հասարակական գործի յաջողու-
թեան երաշխաւորն է։ Այսպէս մեր ստա-
յած վերջին տեղեկութիւնները Արարչի
բարեկէց շատ անմոխիբարտեան են և ցուա-
րորէն ինչպէս երևում է երկպառ-
կութեան ոգին արկել է մեր Աւաղտե-
րեան, այն ևս ծանարարաց, եղբայր։ Հա-
ցը, ինչպէս լսում ենք զանազան աղբիւ-
րերից, այն է, թէ որ պարոյրը աւել Տ-
մարութեան արժանի է և նպաստից։ Մ-
մեն գտնող, որ ճառասլում է ժողովրդե-
աւ հարկին, հաստատապէս ուշադրում
է պահպանութեան արժանի է։ Այս գոր-
ծի մէջ Մարկոսեան է գտնող, թէ պ-
րակոսեան, բոլորը մին է։ Յիշ է ժողովուր-
դը կամ եկեղեցին ունի միջոց պէտք
պահպանել ամեն աղբային — հօբեւոր զը-
րացները, եթէ ողջս եկեղեցիքում են ը-
հօբեւոր իշխանութեան իրաւատութեան
յալ մասնաւոր զըրացները չպիտի ունե-
նան իրաւունք նպաստ պահանջելու որեւ-
իցէ եկեղեցուց։ Նոցա երաշխաւորութիւն
կրող կառավարիչներն են, որոնք իրան-
գործակաւարտը ի ձեռք և աշխատանքով
միայն պէտք է գրաւեն համարութիւն
և շահին։ Ուր պարտք կայ, այնտեղ ի-
րաւունք կայ, որ այս վերջինը չունի մարդ

[illegible]

ՍՈՓՕ(*)

(Ա.Է.Կ)

Գրքի համարը: 9

Միտի արդարեալը բառանմանի բարձրացել էր, կըր Սօփոն զարկեցաւ ու վեր կենտրոն եւ անմիջ չգործումն էր աչքերով տրտնել իրա մտքը: Նայն սեննական ուր զար: Կաւ նայեցին ու զին, զխորհրդանշով աչքի դաւ ու հերք իրապէսին իրան լի տրտնել: Կաւ: Մի. իրան անհաշի զրա իրան մէջ էր և իրապէսին իրապէսացած իրանը բոլորեց իրանը իրան իրան ծայրի իրանը զիւրա: Երկրան վախեցած սեննական լի իրանը և սխառ ապրողը լի իրանը իրանին ու իրան իրան աւելացողը լի իրանը և իրանը արձակել արտաքի ծայրի: Կարս իրան իրանը ծայրի սեննական իրանը նրա իրանին միջոց, զարդ ու երկայնիւրը և ապրանքին: Երկայնիւրը ծայրի, մէջին իրանը և տրտնել իրանը իրանին: Կարս իրանը ծայրի: Կարս իրանը ծայրի: Սօփոն վերա:

Ի՞նչ իր իրանը, ծայր ստեղծան: Կարս իրանը: Երկրան միանգամայն ստեղծ կացաւ և զարկեցած իրանը էր անմիջին անմիջին իրանը:

— Ի՞նչ իր մտքի տուր, աւելի մեծ բարեւ: Իրանը բոլորեց նրա վերա: Կարս իրանը, ինչ երանք իրան ... հն ...

Երկրան ծայր չգործումն: Կարս իրանը մի իրան բոլոր ուրանը կանգնած բարեւումն էր ու զարկեցած իրանին վերա: Սօփոն աւազին աւազով մտածել լի իրանը զարկած էր, որ բարեւումն էր նրա իրանը: Ինչպէս պատահած էր աչքի միջոց իրանին և տրտնել նրա իրանը: Կարս իրանը ծայր, ծայրին ծայրի, ծայրին ծայրի:

(*) Տես «Մեղրա Հայտնանի» (№ 5, 9, 11, 12):

այդ լուռ ու մանց, մինչև որ Բարդաթին խոսեց ըստ իր արհեստի՝
 — Դա ո՞վ է:
 — Այեղեն է, վարդի պատառվածից արև լինելը:
 — Հարո՞ւմ ես:
 — Վրչի քո աչքին . . . Եղ ինչ քա անում գալից աղվախնը:
 . . . Բա՞ն ինչի է պղծում ու չարանում ինձ վերայ:
 — Քոտ դեղեն է, աչքդ էլ կուճանի վեր բղավել է ու կու չարանալ էլ:
 — Չէ, իմ վերջն վնձ վերալ չէ՝ չարանում առաջ երկխոս հանդուժած լիա խոսքերում:
 — Բայց վեր կու ձվում ու անմիջ ծիկալ կու առաւ, ճնշը գլխով թէ կու . . . թաղնի, իր քո ձեռն չառն քիզ . . . արա ինչի էլի բղծում:
 Երկխոս սուս կայաւ, նա չկարողացաւ պատահական առթիւ ինչի նախ քոտում ու լալը վրձնաւ, նա արդէն ճգնաճաճ դուրս ելաւ միւս սենյակից և աչքերով ում որ ցուցնում էր: Արդէն կէս օր էր, կարապետը վերադարձել էր փաղցղից, Նա տանիքով Սփօյլին մտնու կանչից երկխոսի և փաղցղից հորը և Երեմիան նաւաւարարութեանը մտեցաւ Նորուն վրամբախուեցաւ նորան: Երկխոս զգաց գլխով հաղորդեց Նորուն, որ յայտնի է երկխոսայի ընտրեթան մեջ, նորան ներգրին ձայնը արդէն որ այդ Երեմիայի կարող է լինել զիւր սիրելիին: Հորն և աղջկան Բարդաթի առաւ թէ չէ այն դրութեան մեջ . . . ծիծաղեց . . .
 — Ո՛ք, ո՛ք . . . ինչ շատ սիրելիք դրանք հալալաթի դրա սուշը ու ջուղաթը ինչ րօք . . . ինչ անհաշիւ առաջ զիւրի ինձ ինձ անուտ էրիք . . . հարալիք է, կու՛ն, ինձ համա: Եւ ինչ . . .

դրել դառնալով դեպի աղէկիւն, բարկացաւ. Եւ վերջ հարթած կատած . . . Ըէ չիլ զիկ զիկ մեծ մուծիկներէ մօտ սուրբած ինքի ու ջուղարկումէ զզցիկ տամ . . . Լս ինքի չիմ ըլն ընձնիկով նորա ձևութից, տարաւ դարձեալ այն սննեկով, դուռը ապէկիւն աւաղին սուղամ այն տնէ մէջ բայց տարաւ աշխարհ.

— Եւսուղ վր ընձիկ . . Է ու զմախմէն դուռ ըն զնաւ ու դուռ թա զնեկով, Բարբաբնն դուռ իկաւ սննեկիկ, Թոքնիկով Սօխոյնն այն տեղ միտայն:

Միտին այս սնեցի ժամանակ, դարձան յաղաւթ էր Բարբաբնն, զեւ Լս կարճելով ընձնա հարթած է, Եւ Լր ին մնաց միտանակ սննեկովով, մօտանց ի՛ն նա իլ զնի ու թաղայ նոր սիրաւ էր թաղցրանալ ինձ վրայ.

Թեպէտ Կարճեալ ինքն ներքին իկաւոր նահազեպտական էր, բայց նոցա սրտ ձեւ մի տարին ունէին երկու առանձին սննեկանք տարիկ ու կարգի ըրած, որ լաղաշաղկէ Կեանք իկ ստուարին ձևերէ համար էր նշանակած Ս.Ա. սննեկանքը հանարակ ժամանակ ուր լաղաշը, շտէնք մտնելով, բացի այն օրերը Էր լաղաշը գարշին՝ մէկ մարդիկ մինչև միւսը զըրած իկներ Գրիգորն ունոց, աղետակ սխաղայն իկն ու լաղան էլ վրան մարդով: Այս օրերը Բարբաբնն մօտ Նաւաքին մէկին նորա կալ տարին Երկու, երեք տնոցա, Դժոյցն ժամանակ, ինչոյդէս վաղ էր լինում, լաղաշըդ մտնելին չտրցողէն ու միտիղէն Հինգն համեցեալ նաւաւ, այլ նոր մօքին, կոնգակ ու բանի մեծ մարդոց տանը եղած էր, կտարգէին առանձին սննեկովով սնեղանք, մըկն կըլաքսին ուտուկըր ու խմիկըր ու Հինգ, որ լաղան կըրծնէին հիւսնեկ կիծալուքներն այնտեղ.

Այս նարաձնու ինքն կըլաքսեալուն դուր էր

այսին, որովհետև այդ կապիկոսութեան համար
բանդ էր եղած անտէր երկու սենեակ, որտեղ
հարկաւոր կարելի էր տեղադրել երկխոսակ
Քառիկայ անոթով կարապետը նկատել էր Բար-
բալին այդ անշարժարդիւման մասին, քանի-
ցու անգամ կռու է ունեցել նրա հետ որա հա-
մար, բայց Բարբալեն միշտ բարկացած պէ-
տեղանակով է:

— Ա՛խ, քոս, ի՞նչ երա իրից էր երեխիկը, դե-
ռանց խոթէր բողբոջ հոմ չիտ դուս կարի, աչ-
կոքն դէ՞հու ու մտախաբայ հոմ չիտ չիտի, քն-
իսը խալիլ, ու՛մ չառի, չի՛մ հախախտ, ղո՛մաղի
մի՛նչիկու, ղի՛մախ չո՛նեհեամ լի՛է էտե՛նց պիտո՛ւ
խիտու է ցատում, Վիկալ ու միմե՛ տուն քրէ՛հու
մու. մի՛զ համար, վերաբայումը՝ Բարբալեն:

Մեծ տուն հաւ կարողութեան ընտել չէր
վարդի վարձակ, բայց այն տանը, գոնացողի-
լինելով կնո՛ղ նորաստրուկեան չէր բաւականա-
նում ամենեկոյնը, այնպէս որ մի սենեակը հա-
մար ունէր և ճաշել, բոկ երկուսոցը հա-
մար մնացել էր մի՛ առ փոքրիկ սենեակ: Սո-
փոյն անաղարայած տեղադրուցին աղախիններ
ունենակում: Յշտ սենեակը կանխէղինը տա-
նիս քննված սենեակներից միմէն էր, մալի ու խա-
ւառով փայտած, որովհետև այն սենեակի առա-
ջնորդ մի լիկ տեղից ղեն բարձրանում էր մի
ահայտի տան խոշ պատը և խանդավառ էր
կնքի լուսին մտնելու: Սփոյնի համար նշանա-
կած սենեակը: Այստեղ լալալով մի անկիւնում
դրած էին դշխարակը: Սփոյնի համար անկողնի-
ն է յնայեցնում, այստեղ վարդաւորների հե-
Սփոյն հաշ էր ռաւում:

Սփոյնի է հանրի, չէր արանքում, որ հարա-
բաժանելին միտ երկխոսակից և զգեցին մե-
այնուս մոլի ու խաւար սենեակում: Յա աղա-
տլոր էր Էր Գարդանանց տան այդ տեսու-
կարանքով կանգն և բարձրովին չէր նախանձա-

կուժի ճանք էր, ցերեկները խաղալ և վաղըլել խաղի ճանք հետո Այծի առկի Սօփոյի մորաւ և ժող բնաստորութիւնը յայանուեցաւ: Երես երեք խերանց մեջ. Կանթիկոնց տան անհետանիրը Սօփոյ խաղի և դուստրութեան չափ էր իմա հոտւ, խնդր նորաւ անտիկտան միտը կարողաւ նաւաւ էր հոտորել, անդառաճաւ պէտք է դոր հմեկ և հարկադրել միւս երկխերանցը նայանէ մատնակներու նորանցը հնարած խաղին կաւ մէջ դորմին:

Բարբաթին չէր խանդաբաւ՝ այդ մանկակալ դուստրութիւններին, նա ուրաւ էր, որ երկխաղը հոտւ, նա նորանցի և նորան ճանաչաւ ցնտու: Կանտարը Սօփոյի նաւաւ շինեալներէն Ամասն էր. Բաղբաբին պատրաստութեան էր դր նաւ վէշէր, հանել էր կաւօղից խը թանկաղից դարսերը հաղորտու: Եւ կապիցը դուստրը դորսեր էր խը պնենակաւ, թաղուր վերայ, անը դուստ էր դրաղի մը բանի հրանայանքս աւալու: Համար. Երեկոսը, որ մինչև այժմ բաղբաւ նաւաւ խաղ էին անուս, Սօփոյի առաջնորդութեանը յանկալած ասան Բաղբաբին անկալել իտանն անտղել և մինչև դուստրը: Սօփոյի զըլ խում ճնաւ երկխաղանաւ միտը. Կապիցը յիլ յայդիբից մինչև հայելու առաջ և անաւ կապիցը նորաւ դուխը մօր ոսկեկտր ճակոխ անդուխտալ այս դրութիւնանը վրայ հասաւ Բաղբաբին:

— Եւս ինչպեղ անուս, ինչ քորանաւ և ուլ: Բանան, այժմակը վաղը, ասանկուլ, ասանկուլ պըր մը դարձուելի ձայն, և երկու ձեռքալ ձընկել ներքին պիտը դարսից Այս աակալոլ նա վրայ ընկաւ: Սօփոյի վրայ, որ կատուի պէս մը լաղելիս մը վաղը մը անկիւնում կուչ կեաւ, բաղբաւ նորան և լաւ: Ճեմեց:

Մասն սործաւ թէ չէ, վրայ ընկաւ. Բաղբաբին

Լքցնում էին երկխոսյոց միտքը և շուտ ըկրու-
նաց սիրտը:

(Կլաբուհանովի)

ՅՐԱՆՍԻԱ

ԱՌՄՏՐԻԱ

ԵՐՄԱՆԻԱ

149.9.1 111

ՄՊԱՆԻԱ

ՏԱՃԿԱՍՏԱՆ

ՍԵՐԳԻՍ:

ՊԼՐԻՎԻՍԻՆԵ

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏԱԿԱՆ ՀԻՔ ԽԱՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ

3 U. 3 S. U. C. U. C. A. B. B. B. C.

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

Պատմական վ. Շառլի
ընդհին և օրինների միևնույնը,
Ինֆիդուս, Գալլիսիսի Պրոս-
էկտի վերայ, Պ. Ս. Շա-
ռլի ետնի տանը, 1-նկատի ու-
նենայով որ առաջինից 1873-
պահի Անց ամբողջ Անգրիկոս-
մի կենտրոնի կայսերութեան մեջ
որոշապարտ՝ օրէնքը խմբիքների
բացիվի վերաբերութեամբ, տե-
սական Հանգամանքներին յարմար
ուսուցարթիւններով, միեւրոնացի
առաւարիւնը յանձն է առնում
) որտեղից Հարկն է՝ ձեռք բերի
արկաւոր թղթերը, խմբիքների
անուր՝ բանալու իրաւունքի՝ թա-
նն, նոր մտցրած աքցիկի կանոն-
ների Հիման վերայ, 2) ծախողնե-
րն ծանօթացնել խմբիքներ գտնու-
ծախելու կանոնների Հետ, նաև
վիշքների անօթիւնի դռները և
) տալ իւր սթերոսկոպի ամեն
նկատի խմբիքներ աքցիկի կանոն-
ներն Համաձայն և սիլակ դներով:
Սյու առաջարկութեանց օգնու-
սովել ցանկացող վաճառական-
ները թէ Թիֆլիսում և թէ նորա-
շակոյցքում, կարող են դիմել
մեն ժամանակ վերոյիշեալ միե-
նուցը: